

Gösta Ehrenberg

Född i Falun 1923.
Bosatt i Roquebrune,
Cap Marin i Frankrike.

Studier: Konstakademien i Stockholm 1942-46. Gösta Ehrenberg har utgivit grafiska portföljer med egen text. 1954 "Eloge des Pécheurs", 1968 "Angående det försvunna havet", 1982 "Grekisk dagbok" och "Att veta svaret fast ingen fråga ställts".

I 1999 års portfölj från Föreningen för Grafisk ingår: "På torget".
Etsning. Mått i millimeter: 246x317.

Gösta Ehrenbergs svartvita linjeetsning "På torget" är ett våldsdrama med fyra personer inblandade - mördaren - offret - hjälparen och svikaren. Vi kan se bilden som ett teatertablå på en scen - och sekvensen skulle lika väl kunna vara ur ett Shakespearedrama som ur en grekisk tragedi. Men händelsen kan också vara från ett torg i vår närhet och representera den hotbild som alltför ofta utspelar sig inför våra ögon på öppna platser och gator.

Gösta Ehrenberg har med små medel lyft fram det väsentliga i bilden så att vi skall förstå att vi betraktar ett fruktansvärt skådespel. Granskar man figurerna närmare så är de nästan upplösta, medan rörelselserna i dramat är framtagna och utgör det som dominerar bilden.

En viktig detalj är den höjda kniven som med sin vassa spets riktad mot offret, förstärker bildens ödesdrama. Det är utan tvivel ett mord som genomförs och titeln indikerar att övergreppet sker på ett öppet torg inför allas åsyn. Det förtätade nattljuset i dramat gör att alla omgivande detaljer är borta och endast dramat lysas upp av gatubelysningen. I bakgrunden kan man se profilen av ett stadslandskap.

Jag nämnde inledningsvis att det är fyra personer inblandade. Det kan vara så att mannen med kniven är samma person som figuren under och att bilden förmedlar ett tidsskede. Det är som om mördaren ångrar sitt dåd strax efter hugget och sträcker sig mot offret som om han ville hejda fallet - och kanske hjälpa den skadade. Samtidigt kan vi skönja en mörk figur i dunklet som lämnar scenen - den som sviker - eller kanske den likgiltige.

Offret ser liten och klen ut, och vi sympatiserar och känner medlidande med honom. Hans uppsträckta hand tycks ropa på hjälp samtidigt som den försöker avvärja knivhugget.

Gösta Ehrenberg är de små medlens och de stora frågornas mästare. Han rör sig i sitt konstnärskap likt Dante Alighieri i olika världar och dimensioner, och hans bilder är ofta förtätade skildringar av människan i öppna eller slutna rum.

I Gösta Ehrenbergs konst är det alltid människan som står i centrum - indragen i en existentiell händelse - och hans bildvärld skildrar ofta människans utsatthet, ensamhet och sökande i livet. Bilden "På torget" är både engagerande och angelägen och detta gör den till ett viktigt konstverk. Den är inte insmickrande men den ger oss ett mänskligt drama som inte lämnar oss oberörda och som får oss att ta ställning mot hot, ondska och förtryck.

Jordi Arkö